

Ljungby kommun
Rektorn vid Åbyskolan 1

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Åbyskolan 1
i Ljungby kommun

Tillsyn i Åbyskolan 1

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ljungby kommun under höstterminen 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Åbyskolan 1 besöktes av Skolinspektionen den 3 och 4 september 2014.

Fakta om skolenheten

Åbyskolan 1 är en grundskola i Lagan, Ljungby kommun. Verksamheten omfattar grundskolans årskurser F-3 och har vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 87 elever i årskurserna 1-3 och 26 elever i förskoleklassen. Åbyskolan är en F - 9 skola uppdelad i två skolenheter och delar bland annat matsal och skolgård. Tidigare rektorn för skolan gick i pension vid vårterminens slut och tillförordnad rektor vid tidpunkten för tillsynen är även rektor för Åbyskola 2. Rektorsintervjun genomfördes dock med den rektor som avslutade sin tjänst under vårterminen. I mitten av september 2014 tillträder en ny rektor för Åbyskolan 1.

Skolan redovisar resultat på nationella prov i årskurs 3 för åren 2009-2013. Andelen elever som når kravnivån vid de nationella ämnesproven i svenska varierar mellan 61 och 76 procent, där lägst resultat noteras 2012 och högst resultat 2011. I ämnet svenska som andraspråk finns resultat redovisade för 2010, 2012 och 2013. Andelen elever som når kravnivån i matematik varierar mellan 40 och 83 procent, där lägst resultat noteras 2013 och högst resultat 2011. Skolan redovisar också att 100 procent av eleverna når de nationella målen i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena.

Helhetsbedömning

Skolverket genomförde regelbunden tillsyn i Ljungby kommun 2007 med besök på Åbyskolan i januari 2007. Skolverket konstaterade i beslut (dnr 53-2006:3198) att det fanns behov av förbättringsinsatser inom vissa områden bland annat när det gällde att elevinflytandet borde öka, både det formella och inflytandet över undervisningens innehåll och arbetsformer samt att samverkan mellan lärarlagen borde stärkas. Skolinspektionen konstaterar under denna tillsyn att det fortfarande finns brister inom ovanstående områden.

Skolans resultat på de nationella ämnesproven i matematik och svenska 2013 för årskurs 3 är låga. Under den senaste femårsperioden finns en viss variation när det gäller resultaten utan någon tydlig trend. Mot bakgrund av ovanstående, skolans dokumentation samt rektors beskrivning gör Skolinspektionen bedömningen att skolans systematiska kvalitetsarbete behöver förbättras.

Därför behöver tillträdande rektorn ta ett tydligt ansvar och driva detta arbete och också involvera personal och elever. Skolan behöver skaffa sig rutiner som säkerställer att resultat och eventuella utvecklingsbehov vid skolan blir kända så att dessa kan styra val av framtida åtgärder för att förbättra verksamheten och därmed öka måluppfyllelsen.

I tillsynen av Åbyskolan 1 har Skolinspektionen identifierat några ytterligare områden som skolan behöver arbeta mer med. Elevernas formella inflytande är, från och med innevarande läsår, tillgodosett genom skolans råd men elevernas inflytande över undervisningen behöver stärkas. Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen, och för att kunna ge eleverna överblick och sammanhang i sina studier. Vidare ska elever som lätt når kunskapskraven ges ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. En ökad samverkan mellan lärarna ger bättre förutsättningar för att såväl samordna undervisningen som att finna modeller i arbetet för att ge ledning och stimulans åt de elever som lätt når kunskapskraven. När det gäller omdömena i elevernas skriftliga individuella utvecklingsplaner måste dessa på ett tydligare sätt visa elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven i kursplanerna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ljungby kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 12 januari 2015** redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Ljungby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att rektorn och lärarna klargör för elever vilka mål utbildningen har.
- Se till att lärarna samverkar i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Se till att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnå ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.
- Se till att samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Motivering

Enligt skolförfattningarna ska lärarna klargöra för elever vilka mål utbildningen har, vidare ska lärarna samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen, och för att kunna ge eleverna överblick och sammanhang i sina studier. Lärarna ska även ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Det ska även finnas samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Av intervjuerna med lärare och elever framgår att det varierar mellan lärare och ämne i vilken utsträckning eleverna ges en tydlig koppling mellan undervisningsmoment och kunskapskrav. I intervjuerna med lärare och elever framkommer exempel där målen och kunskapskraven på olika sätt tydliggörs för eleverna. Dock ges också exempel där eleverna i mycket liten utsträckning ges en koppling mellan undervisningsmoment och kunskapskrav. Rektorn och intervjuade lärare uppger sig vara medvetna om att det finns en variation när det gäller ämne avseende klargörandet av målen och kunskapskraven för eleverna. Lärarna menar att vissa ämnen är det lättare att klargöra målen, matematiken nämns som ett ämne där lärarna säger att de får hjälp av läromedlet. Av intervjuerna framgår vidare att ett arbete pågår, med utgångspunkt i pedagogiska planeringar, för att öka likvärdigheten när det gäller klargörandet av målen och kunskapskraven för eleverna.

Vid intervjuer med rektorn och lärare framkommer att samverkan, i syfte att nå utbildningsmålen och för att ge eleverna överblick och sammanhang, är ett utvecklingsområde på skolan. Lärarna framhåller också att den schemalagda mötestiden ofta ägnas åt praktiska frågor rörande logistik eller enskilda elevärenden, och att pedagogiska diskussioner sker genom informella möten som kommer till stånd när tillfälle ges. Lärarna uppger att den samverkan som sker är mellan de lärare som arbetar med gemensamma grupper av elever men att samverkan i perspektivet att få en röd tråd för eleverna från förskoleklass till årskurs 3 saknas. Lärarna efterlyser tillfällen för pedagogiska diskussioner. Rektorn och lärarna säger också vid intervjuerna att det saknas samverkan för pedagogerna exempelvis vid övergången mellan årskurs 3 och årskurs 4, vilket beskrivs av lärarna som att det finns en klyfta mellan dessa stadier.

Det framkommer vidare i intervju med lärarna att samverkan mellan förskoleklass, skola och fritidshem, för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande, saknas. En av anledningarna som nämns är att personalen i förskoleklass och fritidshem tillhör ett eget arbetslag vilket uppges försvåra samverkan. Bilden bekräftas av rektorn som menar att detta är ett utvecklingsområde. Enligt rektorn träffas lärarna dagligen på skolan men rektorn säger också att det inte finns tid avsatt för schemalagda möten.

Eleverna ger vid intervjuerna uttryck för att det finns variationer mellan olika ämnen avseende huruvida de elever som lätt når kunskapskraven ges ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Av elevernas beskrivning framgår att det ofta är uppgifter av samma sort och svårighetsgrad som de arbetar vidare med då de är klara med en uppgift. Eleverna säger att det ibland går att få svårare uppgifter men att de då måste arbeta själva med uppgiften. I intervjuer med lärarna framkommer att de ser det som svårt att i alla ämnen utmana de elever som lätt når kunskapskraven och att det är lättare att anpassa undervisningen i vissa ämnen så som matematiken. I intervjuerna framkommer vidare att de elever som snabbt blir färdiga med sina uppgifter ofta får jobba på egen hand utan lärarens stöd, vilket enligt några lärare upplevs som "ett dåligt samvete gentemot dessa elever". Bilden bekräftas av rektorn.

Mot bakgrund av ovanstående ska rektorn och lärarna klargöra målen för utbildningen för eleverna. Lärarna ska enligt författningarna också samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen, och för att kunna ge eleverna överblick och sammanhang i sina studier. Vidare ska lärarna ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Det ska även finnas samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Författning

4 kap. 14 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

1 kap. 4 § skollagen, 3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Lgr 11, 2 Övergång och samverkan, 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Ljungby kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Av skolförfattningarna framgår att eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Skolan har under innevarande läsår startat upp elevråd på skolan och det framkommer i elevintervjuerna att eleverna är delaktiga i detta arbete. Av elevintervjuerna framgår emellertid att det varierar i vilken omfattning eleverna bereds möjlighet att ha inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll i klassrummet och att eleverna oftast upplever att det är läraren som bestämmer över undervisningens innehåll och form. Några elever ger dock exempel på hur de får vara med och påverka valet av arbetssätt som arbetsformer medan andra elever uppger att det inte är så ofta som de ges tillfälle till att vara med och påverka varken arbetssätt, arbetsformer eller undervisningens innehåll. I intervjun med lärarna framkommer att det inte finns en samsyn kring vad som ryms inom begreppet elevinflytande och att det också upplevs svårt i stökiga klasser att låta eleverna ha ett reellt inflytande i undervisningen. Rektorn bekräftar att elevinflytande i undervisningssituationen är ett utvecklingsområde och menar att arbetet med att öka elevernas inflytande är påbörjat men att det inte är helt förankrat i alla klasser ännu.

Mot bakgrund av detta behöver skolan vidta åtgärder för att säkerställa att eleverna har reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Särskilt stöd**Bedömning**

Ljungby kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Enligt författningarna ska studiehandledning på modersmålet ges till elever som har behov av det. Om en utredning visar att eleven har behov av studiehandledning på modersmålet ska studiehandledningen ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

På Åbyskolan 1 finns några olika språk representerade som modersmål hos eleverna. Intervjuade lärare uppger att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, men som inte får detta behov tillgodosett i den omfattning som krävs för att eleven ska kunna uppnå kunskapskraven. Rektor och lärare framhåller att i Ljungby kommun tilldelas eleven studiehandledning på modersmålet enligt en schablon som innebär att eleven endast får detta stöd under sex veckor. Den nuvarande schablon som eleverna tilldelas möjliggör inte att stötta den enskilde elevens utifrån dennes behov enligt lärarna.

Mot bakgrund av detta ska åtgärder vidtas för att säkerställa att studiehandledning på modersmålet ges till elever som har behov av det.

Författning

5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Ljungby kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i.

Motivering

Enligt skollagen ska omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

De omdömen som Skolinspektionen tagit del av är av mycket varierande kvalitet. Flertalet av grundskolans omdömen innehåller beskrivningar av vad klassen arbetat med i ämnet under den gångna terminen. Sådana beskrivningar visar inte vad den enskilde eleven kan i förhållande till kunskapskraven. De textavsnitt som riktar sig till individuella elever innehåller ofta värderande formuleringar av positiv karaktär, som "arbetar flitigt", "visar stort intresse" och "kämpar på" men många av omdömena saknar helt en tydlig beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i respektive ämnes kursplan.

Mot denna bakgrund måste huvudmannen säkerställa att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Ljungby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare.
- Se till att rektor tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Av skollagen och läroplanen framgår att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Det framgår vidare att rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärarna samt att det är dokumenterat.

Av skolans dokumentation samt intervjuer med lärare och rektorn framgår att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Den dokumentation Skolinspektionen tagit del av och de intervjuer som genomförts vid tillsynstillfället visar att skolan arbetar med det kommungemensamma årshjulet när det gäller systematiskt kvalitetsarbete. Dock förs inga gemensamma resonemang och analyser kring kunskapsresultaten på skolenivå i relation till kursplanernas krav för årskurs 3 på skolan, enligt intervjuade lärare och rektor. Vid lärarintervjuerna framkommer också att det inte förekommit gemensamma tillfällen där resultat utvärderats och analyserats samt att det saknats initiativ från rektor till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare. Av intervjuerna framgår vidare att viss dokumentation görs, men att det finns behov av att utveckla det systematiska arbetet med att sammanställa och analysera resultaten och koppla det till det eventuella utvecklingsarbete som bedrivs på skolan samt behov av att dokumentera arbetet. Det saknas dokumentation som visar ett resultat av skolans systematiska kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen på skolenhetsnivå. Av intervjun med rektorn framgår att det finns behov av att utveckla det systematiska arbetet med att sammanställa och analysera resultaten utifrån det utvecklingsarbete som bedrivs på skolan med syftet att nå högre kunskapsresultat på skolenhetsnivå.

Mot bakgrund av detta måste rektor ta se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Vidare måste rektor ta ansvar för att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärarna samt att det är dokumenterat.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Tommy Månsson och utredare Annika Mullaart Ed deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Michael Erenius
Beslutsfattare/ Undervisningsråd

Annika Welinder
Föredragande/ Utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.